

rium kunde indstille dem, vilde saa det ærede Medlem, der selv talte om, at Styrelsen i flere Henseender var noget gammeldags, indestaa for, at det vilde være saa liberalt at tage Retninger, der bekæmpede selve den Mening, som Konfistoriets Mæltal til en given Tid maatte hylde? Saa skulde det være et Laug, der var forskjelligt fra alle andre Lauge i Verden. Det ærede Medlem fra Horsens (Bajer) mente, at jeg var en Modstander af den frie Konfurrence ogsaa i aandelig Henseende. Nei, deri tager det ærede Medlem fuldstændig feil. I aandelig Henseende er jeg en Ven af den fri Konfurrence; det har slet Intet at gjøre med den Slags Konfurrence, som jeg i andre Retninger har Noget imod; men derpaa skal jeg ikke komme ind. Jeg vil kun fremhæve, at jeg synes, det var en noget let Argumentation, naar den sidste ærede Taler udtalte den Mening, at Selvstyrelse og Lærefrihed Intet skulle have med hinanden at bestille. So, det have de netop, og derfor er jeg fra min Side betænkelig ved at give et vist Laug som et hvilket som helst Laug en saadan Selvstyrelse og da navnlig paa Universitetets Omraade. (Vilje: Det saar ikke større Selvstyrelse, end det har!). Nei, derom taler jeg ikke; men det ærede Medlem bemærkede, at Lærefrihed og Selvstyrelse ikke have Noget med hinanden at bestille, og dertil er det jeg siger, at det er en Paastand, der ikke holder Stik. Altsaa, jeg er ligesom de andre Sider af Salen, der have udtalt sig, enig i, at der maa være et Sted, hvor det Bedste, der rører sig i Folket og i Liden, kan komme til Orde, og kommer til Orde paa en fri Maade. En saadan Antalt antager jeg, at man altid vil og maa ønske. Den har desuden den allerstørste Betydning netop for hvad jeg kalder den personlige Udvikling; thi man maa jo ikke glemme, at selv Høiskolerne og Almuekollejerne have hentet de bedste Kræfter eller i alt Fald hentet Kræfter og Vaaben fra Universitetet. Det skal jeg til enhver Tid være rede til at erkjende. De ærede Herrer for Rjebenhavns 4de og 5te Valgfreds (Scharling og Bille) have ogsaa i sin Almindelighed indrømmet, at der ingen Fare er for Universitetets Stilling, hvad enten det One eller det Andet vedtages, og det glæder mig forsaavidt; men forøvrigt vil jeg sige, at de vel ikke maatte kunne komme til andet Skjøn efter i flere Aar at have haft Sæde i Finansudvalget. Vel var den ærede sidste Taler af den Mening, at det holdt undertiden haardt at faae en eller anden Professorepost bevilget. Han nævnedes Thor Sundby; men det ærede Medlem maa erindre, at jeg gjorde ingen Modstand dengang; fra det Dieblik, det ærede Medlem fik os overbevist om, at der var en slyng Mand til Posten, var der jo Ingen, der gjorde Modstand; fra det Dieblik, jeg idetmindste fik det Indtryk, at den omtalte Mand var en dygtig og fortjent Videnskabsmand, var jeg for min Part — og det Samme var Tilfældet med mine Me-

ningsfæller — rede til at bevilge den omtalte Post. Det ærede Medlem mente ganske vist, at man var ikke saa rede, og navnlig henvendte han sig til det ærede Medlem for Rjoge (Hørup), der jo faar svare for sig selv, og udtalte, at han ikke vilde være saa rede, hvad Lærefrihed angaar, naar Strømningen mulig skulde gaa imod ham. Jeg vil for min Part sige, at jeg er lige rede, enten Strømningen gaar med eller imod mig. Det er ganske vist ret mærkeligt at se, at vort Universitet synes i flere Henseender at staa tilbage for andre europæiske i Retning af Fremstridsideer; thi det kan ikke negtes, at, medens Universiteterne omkring i de øvrige Hovedstæder staa paa Fremstridets Side og i det Hele ere ansøende i saa Henseende, eller dette i alt Fald er Tilfældet med Mand, der ere udgaaede derfra, er dette ikke Tilfældet for vort Lands Vedkommende (Flere Stemmer: Provisoriske Finanslove ere jo Fremstrid!). Ja, ærede Medlemmer her forved nævne provisoriske Finanslove. Vi have været Vidne til, at det er blevet doceret eller forkyndt fra Professorene, at Sligt er loeligt; men det gjør ikke, at jeg i mindste Maade skulde være med til at modarbejde Universitetet eller modsætte mig Bevillinger dertil, og jeg har ikke set, at det har havt den Virkning paa nogen af mine Meningsfæller. Det staa for mig saaledes, at det kun er et Lidsjøgsmaal, naar vort Universitet kommer i Høide med andre Universiteter ogsaa i den Retning, men enten det er med eller imod, er mig, i denne Belysning set, aldeles ligegyldigt. Jeg skal være med til at bevilge, selv om der læres Ting derfra, som jeg ikke ynder, og jeg tvivler ikke om, at der læres og fremdeles vil blive lært Ting derfra, som jeg ikke ynder, og jeg skal tilføie, at Udfølgelig af, hvad det ærede Medlem fremkom med i sin Tale, og som han antydede skulde læres derfra, forekommer mig at have en noget besynderlig Karakter. Jeg skal saaledes nævne, at det ærede Medlem talte f. Ex. om Religionsvidenskab. Jeg har ikke vidst, at Religionen kunde blive Videnskab; jeg troede, at Videnskaben bevægede sig paa den synlige Verdens Omraade, men nu hører jeg, at den ogsaa bevæger sig paa det religiøse Omraade, det har jeg ikke før vist, og det forekom mig ogsaa, at han gav det Udseende af, at Religionen, om man vilde, skulde paa anden Maade ved Universitetet holde Skridt med Liden. Han sagde blandt Andet, at, naar det, han kaldte Religionsvidenskab, blev udelukket fra Universitetet, vilde Følgen derfor være Pietisme, Obscurantisme, Fanatisme osv. Det forekommer mig, at det ærede Medlem var noget rask i at sammenstille saadanne Ting med hinanden som Pietisme og Obscurantisme. Jeg skal for mit Vedkommende erklære, at jeg, og jeg antager flere, i flere Retninger ikke staa den pietistiske Retning saa fjern, og saaledes uden videre at høre en religiøs Retning betegnet ved